

Archiválie z doby třicetileté války se vracejí do Archivu hl. m. Prahy po více než 80 letech

27.1.2025 - | Magistrát hlavního města Prahy

Příběh „ztracených“ archiválií začal v roce 1940, kdy byl na nátlak okupační správy penzionován ředitel pražského městského archivu Václav Vojtíšek. Nahrazen byl Rudolfem Schreiberem, který měl za úkol přetvořit archiv na německý ústav.

Součástí tohoto procesu bylo i vyčlenění desítek archiválií vztahujících se k území říše, které byly následně přepraveny do německých a rakouských archivů na základě vládního nařízení z března 1941. Stopy po této válečné akci ovšem po roce 1945 téměř zmizely, jelikož na samém sklonku světového konfliktu byla spisovna Archivu hl. m. Prahy, která o ní uchovávala doklady, zničena při požáru Staroměstské radnice. Povědomí o přesunu archiválií ožilo v únoru roku 1946, kdy se zjistilo, že ve letech 1942 až 1943 bylo z Archivu hl. města Prahy vyvezeno do zahraničních archivů přibližně 100 cenných listin. V dalších letech však z různých důvodů (politických, globálních či například kvůli nedostatku informací) nebyl osud těchto písemností řešen.

„Návrat historických dokumentů je nejen důležitým krokem v procesu restituce cenných historických artefaktů, ale i potvrzením významu a hodnoty archivních sbírek pro současnou a budoucí generaci. Tento výjimečný návrat archiválií opět připomíná důležitost péče o kulturní dědictví a archivní materiály, které jsou klíčové pro porozumění našim dějinám. Velmi mě těší, že můžeme tyto vzácné dokumenty vrátit na jejich původní místo a nabídnout je odborníkům ke studiu,“ říká primátor hl. m. Prahy Bohuslav Svoboda.

„Příběh těchto archiválií nejen symbolicky narovná vztahy s našimi sousedy a uzavírá i některé historické události, ale je především důkazem společné evropské péče o naše kulturní dědictví a historii. Jsem rád, že kulturní spolupráce s našimi evropskými partnery a institucemi se neustále rozvíjí. Společná péče o kulturní dědictví je klíčovým aspektem naší evropské identity,“ popisuje pražský náměstek pro kulturu, cestovní ruch, výstavnictví, památkovou péči, národnostní menšiny a animal welfare Jiří Pospíšil.

Tři z těchto archiválií, které zahrnují historicky významné dokumenty z let 1619 až 1633, byly v roce 2024 objeveny při restitučních šetřeních uskutečněných na základě iniciativy Generálního ředitelství státních archivů Bavorska. Tyto dokumenty byly nalezeny v německých archivech, konkrétně ve Státním archivu v Ambergu, Zemském archivu Badenska-Württemberska a Archivu Fuggerů. Po podrobném prověření byl zajištěn jejich návrat zpět do Prahy, kde budou uloženy v moderní budově Archivu hl. m. Prahy na Chodovci.

„Za Archiv hlavního města Prahy bych chtěl především poděkovat německým kolegům za organizaci celé restituční akce, která by měla napravit křivdy minulosti a vrátit archiválie na místo původního uložení. Jejich iniciativy si nesmírně vážíme a věříme, že může položit základ i pro rozvíjení vzájemné spolupráce. Současně bych chtěl poděkovat panu primátorovi Bohuslavu Svobodovi, který se ujal organizace převzetí archiválií, jež představují nedílnou součást národního kulturního dědictví. Potvrdil tak, jakou péči hlavní město dlouhodobě věnuje svému archivu i archivním materiálům v něm nejen uloženým, ale i aktivně badatelsky využívaným. Věřím, že se mezi ně zařadí i tři restituované archiválie,“ dodává ředitel Archivu hl. m. Prahy Petr Jíša.

<https://praha.eu/w/archivalie-z-doby-tricetilete-valky-se-vraceji-do-archivu-hl-m-prahy-po-vice-nez-80-letech>